

Alexandru Tiron (Sphinx) - 110

N. la 11 martie 1909, în satul Prăjești, comuna Traian, județul Bacău - m. 10 iunie 1990, la Bacău. **Profesor, epigramist, umorist, publicist, compozitor, flautist, dirijor.** Fiul lui Vasile Tiron, notar, și al Mariei, casnică. Urmează cursurile școlii primare din satul natal, pe care le absolvă în 1920, fiind apoi admis la Școala Normală de Învățători „Vasile Lupu“ din Iași. Până la obținerea diplomei de învățător, în 1928, desfășoară în paralel o susținută activitate de perfecționare pe tărâmul muzicii, studiind flautul, arta solfegiului și contrapunctul și activând în grupurile muzicale profesioniste și neprofesioniste ieșene. În 1929 e angajat ca profesor de muzică în școala pe care tocmai o absolvise, iar în anul școlar 1930-1931 activează pe același post la Școala Medie „Mihail Sadoveanu“ din Iași. Stagiul militar îl readuce pe meleagurile natale, la ieșirea de pe porțile Școlii Militare de Ofițeri de Rezervă din Bacău primind gradul de sublocotenent. Începând din 1932 peregrinează pe la diferite școli primare arondate Inspectoratului Școlar Regional Bacău, învățând buchiile abecedarului copii din comunele Sohodol-Călugăra, Barați-Mărgineni și din orașul Bacău. Chiar din primul an activează în „Corul învățătorilor“, ce tocmai se înființase, preluând conducerea acestuia în 1945 și propulsându-l cu succes în confruntările de gen, unde obține mai multe diplome și distincții. În 1937 i se încredințează, în paginile ziarului băcăuan **Moldova**, rubrica umoristică **Stele călătore**, pe care o semnează Alexandru Tiron-Sphinx. După un an, producția sa epigramatică e adunată în volumul cu același titlu, publicat la Editura Moldova și recomandat de Constantin Sturzu, directorul ziarului

ce l-a lansat în lumea umoriștilor. Din acea efervescentă perioadă, memorabil a rămas duelul epigramatic susținut, în tandem cu Sandu Russu, cu alți doi epigramiști băcăuani ai timpului, Ionel Băjescu-Oardă și Rică Constantinescu. Ecourile lui dăinuie și azi, replicile celor patru fiind publicate de Băjescu în volumul de memorii **Di Granda: 50 de ani de teatru, 70 de ani de cântec** și de Marin Cosmescu în antologia **Și-au găsit Bacăul...** (Bacău, Editura Egal, 1999). Apariția celei de a doua mari conflagrații a întrerupt o ascensiune promițătoare, în perioada 1939-1944 fiind concentrat și mobilizat în cadrul Regimentului 27 Infanterie Bacău, alături de care ia parte la eliberarea Basarabiei și în campania ce-l duce până la Odesa, unde este rănit și lăsat pentru un scurt timp la vatră. Mobilizat din nou, e decorat cu „Ordinul Coroana României“ cu spade, avansat la gradul de locotenent în rezervă și desemnat, în 1944, să conducă, în calitate de ofițer instructor, Batalionul de elevi ai Școlii Normale din Bacău. În 1948 absolvă Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Iași, dar diploma îi va fi eliberată abia în anul 1967, când primește și titlul definitiv de profesor de muzică. Între timp, ca flautist, se numără printre cei ce au pus bazele, în 1948, Orchestrei Simfonice a cadrelor didactice băcăuane, experiența câștigată în cadrul acesteia folosindu-i apoi în calitate de prim-instrumentist al Filarmonicii de Stat Bacău, în cadrul căreia va activa din 1956 și până la pensionare, în 1967. Ca profesor de muzică a activat un an (1949-1950) la Liceul de Băieți și alți șase la Liceul Pedagogic de Fete Bacău (1950-1956), fiind totodată angajat ca profesor de flaut și la Liceul de Muzică și Arte

Plastică din aceeași localitate (1950-1962). Urmează o perioadă de acumulări pe plan spiritual, care îl vor face să se reîntoarcă la preocupările literare ale tinereții și să transcrie conștiincios în caiete noile „îndrăzneli literare“, sonetele anilor 1985-1988 alcătuiind materia antologiei postume **Îndrăzneli literare. Stele călătore**, alcătuită de scriitorul M. Cosmescu-Delasabar (Editura Egal, Bacău, 1999). Concomitent, nu a neglijat activitățile muzicale, în 1978 înființând Ansamblul Cameral „Balada“ al pensionarilor, căruia, în calitate de dirijor permanent, îi dedică și îi încredințează mai multe compoziții și cu care a oferit numeroase spectacole pe scena Casei de Cultură „Vasile Alecsandri“ din Bacău și pe alte scene, numărându-se printre laureații festivalurilor și concursurilor corale antedecembriste. Activ până în ultima clipă, el a rămas o pildă vie pentru toți cei legați de actul de cultură. Postum, același Marin Cosmescu l-a inclus cu epigrame în volumul **Un carré de ași ai epigramei** (Bacău, Editura Casa Scriitorilor, 2005), alături de Alexandru Gheorghiu Doinaru, Alex (Sandu) Russu-Saru, George (Caizerliu) din Moldova și I. Voledî, cu creații similare apărând și în **Antologia epigramei românești** (București, Editura Pro Transilvania, 2007). Una dintre cele mai savuroase, reprodusă în **Răsunerul, TimpOnline.ro** și în alte publicații din mediul virtual este cea intitulată **Unui om de nimic**, de mare actualitate mai ales azi, când nulitățile promovate în funcții publice sunt pe toate drumurile:

*Că ești o simplă nulitate,
O secătură, un spanac,
Un nătărău, un terchea-berchea...
De ce s-o spun? Mai bine tac!*